

КОМЕНТАРІ
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
щодо звіту експертної групи
Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми
23231 Переклад з англійської та другої західноєвропейської мови
рівень вищої освіти Бакалавр
спеціальність 035 Філологія

Висловлюємо щиру вдячність членам експертної групи за продуктивну співпрацю, ґрунтовний аналіз та виявлення сильних і слабких сторін ОП «Переклад з англійської та другої західноєвропейської мови». Надані рекомендації слугуватимуть покращенню реалізації ОПІ та її подальшому вдосконаленню відповідно до місії Університету, цілей програми і побажань стейкхолдерів. Надаємо коментарі щодо висловлених зауважень і рекомендацій.

Звіт експертної групи	Коментар КНУТШ
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:	
<p><i>Слабка сторона:</i> в ОП не досить активно враховується досвід подібних програм зарубіжних ЗВО.</p> <p><i>Рекомендація:</i> протягом 2023-24 р. гаранту ОП та НПП врахувати досвід подібних ОП зарубіжних ЗВО при перегляді ОП.</p>	<p>Дякуємо за рекомендацію за критерієм 1, однак дозвольте засвідчити, що у ВС було перераховано ОП зарубіжних ЗВО, досвід яких враховано під час розробки ОП. Зокрема, для формування складових комплексних дисциплін (ОК 1, ОК 20), переліку західноєвропейських мов, що пропонуються для опанування (ОК 18), структури вибірових блоків, запровадження нових аспектів викладання англійської мови (ОК 8) та перекладу (ОК 9) були вивчені програми кращих європейських університетів, а саме освітні програми у галузі європейських мов, лінгвістики, літератури та перекладознавства Віденського університету (Австрія), Болонського університету (Італія), Університету Париж III Нова Сорбонна (Франція), Шейді-Гроув США; Північного університету у Бая-Маре (Румунія), Куявського університету у Влоцлавеку (Польща); UCLA (США) та Лондонського столичного університету (London Metropolitan University).</p> <p>Просимо шановних членів ГЕР та ЕГ зважити на надані пояснення щодо зауваження за критерієм 1 у контексті підкритерію 3, оскільки вважаємо, що у проектуванні освітньої програми досить активно вивчався і враховувався досвід подібних програм зарубіжних ЗВО.</p>
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:	
<p><i>Слабкі сторони:</i> ЗК, ФК і ПРН частково корелюють із Таблицею 2 Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; у вибірових блоках простежується часткове дублювання ОК (ВК 1.02 і ВК 2.01; ВК 1.03 і ВК 2.03; ВК 1.05 і ВК 2.07; ВК 1.06 і ВК</p>	<p>Дозвольте пояснити наше бачення використання Таблиці 2 «Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей» (Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія»). На наше переконання, ця таблиця чітко визначає перелік ЗК та ФК до кожного РНа і встановлює обмеження компетентностей у цьому переліку, проте це не означає, що всі ЗК та ФК у кореляції до РНа за Таблицею 2 мають бути реалізовані в конкретному ОК. Суть Таблиці 2 у тому, щоб у межах</p>

<p>2.08), що мають ідентичні РПНД; дисбаланс у практичній підготовці, а саме відсутність виробничої перекладацької практики з другої західноєвропейської мови.</p> <p><i>Рекомендації:</i> під час наступного перегляду ОП узгодити ЗК, ФК і ПРН з Таблицею 2 Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, усунути дублювання ОК у вибіркових блоках та посилити прикладний фокус з другої західноєвропейської мови або шляхом введення обов'язкового ОК (виробнича практика), або розширенням змісту ОК 13 «Виробнича перекладацька практика з відривом від теоретичного навчання (англійська мова)» з відповідним коригуванням назви.</p>	<p>кожного ОК ПРНу відповідали лише ЗК і ФК із множини, визначеної цією таблицею, а не інші, проте реалізація ПРН в ОК не вимагає реалізації в повному обсязі всіх компетентностей із цієї множини, а лише тих і в тому обсязі, які становлять завдання конкретного ОК.</p> <p>Стосовно часткового дублювання вибіркових освітніх компонентів, ми керувалися ідеєю про те, що такі дисципліни як <i>Переклад у сфері ділового спілкування (англійська мова)</i>, <i>Редагування текстів (українська мова)</i>, <i>Основи перекладу з української мови англійською</i> та <i>Інноваційні технології у перекладацькій практиці</i>, на які нам вказує ЕГ, мають бути представлені в обох блоках, але з різним наповненням програм: у межах вибіркового блоку 1 ці дисципліни мають фокус на міжкультурній комунікації, а у рамках блоку 2 вони роблять акцент на галузевих перекладах. Відповідно, використовуються матеріали тематики блоку. Враховуючи необов'язковість для здобувачів освіти вибору дисциплін вибіркових блоків таке конструювання останніх не звужує можливість формування студентами індивідуальних освітніх траєкторій.</p> <p>Щодо відсутності перекладацької практики з другої мови, то дозвольте звернути увагу на те, що в усіх попередніх редакціях вона є і на неї відводиться три кредити (на першу мову - шість). Однак, був запит від здобувачів надати більше практики з першої мови, після якого всі 9 кредитів, які відводяться на практичну підготовку, пішли на практику з першої мови. Разом з тим, гарант та проектна група готові провести додаткові дослідження цього питання і проконсультуватися зі здобувачами, роботодавцями й науковою спільнотою і прийняти виважене рішення.</p>
<p>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:</p>	
<p><i>Слабка сторона:</i> здобувачі мають можливість, проте не використовують її для навчання на курсах в системі неформальної та інформальної освіти.</p> <p><i>Рекомендація:</i> протягом дії ОП гаранту та НПП систематично заохочувати здобувачів до навчання на курсах в системі неформальної та інформальної освіти з подальшим перезарахуванням балів у межах ОК, які вони вивчають за програмою.</p>	<p>Дякуємо за рекомендацію за критерієм 3. Дозвольте надати деякі роз'яснення. Здобувачі дійсно мають можливість навчатися на курсах в системі неформальної та інформальної освіти. Вони про це поінформовані і з процедурами зарахування балів ознайомлені. Гарант заохочує їх до проходження різних курсів за межами університету, зокрема, у рамках ОК 11 Стилїстика англійської мови їм пропонувався курс <i>Stylistics: An Introduction To This Branch of Linguistics</i> на платформі www.futurelearn.com, а в межах вивчення фахових мов та перекладу наукових та технічних текстів з-поміж інших пропонувались такі курси:</p>

1) Understanding Technology Vocabulary
<https://www.futurelearn.com/courses/english-for-stem-understanding-technology-vocabulary>

2) Understanding Science Vocabulary
<https://www.futurelearn.com/courses/english-for-stem-understanding-science-vocabulary>

3) English for Academic Study
<https://www.futurelearn.com/courses/english-academic-study> 4) English Language for Nature Conservation and Sustainability
<https://www.futurelearn.com/courses/english-for-nature-conservation>

Пропонувались також і перекладацькі курси, наприклад, *Working with Translation*

<https://www.futurelearn.com/courses/working-with-translation> та *Introduction to Intercultural Studies: Language and Culture*

<https://www.futurelearn.com/courses/intercultural-studies-language-culture> до дисципліни Англійська мови у міжкультурній комунікації (3 курс). Також НПП популяризували інші курси з платформ Coursera та Udeemy.

Однак, здобувачі вирішили не скористатися цими можливостями. Ми опитали студентів щодо причин неучасті в такій формі освіти і перше, на що вони вказали, було те, що, як правило, якісні курси в системі неформальної освіти монетизовані, а здобувачі не мають бажання купувати освітні продукти за додаткові платні послуги. З боку університету ми переконані, що університет несе відповідальність за якість організації освітнього процесу за університетськими освітніми програмами, проте університет не може відповідати за якість курсів неформальної освіти. Крім того, жодні курси не можуть врахувати логічну послідовність структури ОП у своїй програмі та вимоги, які передбачені цією ОП. Керівництво університету переконане, що кожна освітня програма університету забезпечується високофаховими спеціалістами, тому не є зрозумілим, чому потрібно залучати додаткові форми освіти і в чому їх перевага.

Зважаючи на те, що процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регламентована «Положенням про валідацію і визнання результатів навчання здобутих у процесі неформальної та/або інформальної освіти у програмах вищої та фахової передвищої освіти КНУ», і що студенти мають всі права для реалізації своєї індивідуальної освітньої траєкторії і за формами неформальної та інформальної освіти, розцінюємо зроблену шановними членами ЕГ рекомендацію як побажальну перспективу розвитку ОП, а не як усунення недоліку за критерієм 3 (тим більш що

	<p>відсутність практики перезарахування результатів неформальної освіти ніхто в світі не вважає недоліком програм формальної освіти).</p> <p>Враховуючи високу оцінку за іншими підкритеріями цього критерію, маємо сподівання переконати шановних членів ЕГ та ГЕР, що оцінювання ОП за критерієм 3 може бути підвищене із рівня В до рівня А.</p>
Критерій 6. Людські ресурси :	
<p><i>Слабкі сторони:</i> недостатня публікаційна активність останні п'ять років деяких викладачів відповідно до специфіки ОК, викладання яких вони забезпечують (В. А. Ковальчук – ОК 18.3.1, Л. В. Наконечна – ОК 18.1.1, Н. Ф. Міхненко – ОК 8, Л. Г. Верба – ОК 22, Руїс Альварес Хосе – ОК 16); роботодавці, експерти галузі та інші «зовнішні професіонали» беруть участь переважно у заходах просвітницького, професійно-орієнтовного характеру та недостатньо залучені до аудиторних занять за ОП; на ОП немає системи рейтингування НПП, а оцінювання досягнень викладачів реалізується здебільшого шляхом аналізу відповідності Ліцензійним умовам та результатів опитування щодо якості викладання.</p> <p><i>Рекомендації:</i> НПП систематично здійснювати публікацію наукових праць за тематикою ОК, які вони викладають на програмі, та у подальшому вказувати у ВСО праці лише за останні п'ять років; до кінця семестру провести анкетування серед роботодавців та інших стейкхолдерів з метою визначення тематики і форм проведення аудиторних занять на ОП, до проведення яких вони могли би долучитися, узгодити графік проведення таких занять із подальшою їх реалізацією у наступному семестрі; до 1 вересня 2023 р. директору ННІФ, гаранту програми, завідувачу кафедри, розробити та запровадити систему рейтингування НПП й систематично оприлюднювати його результати.</p>	<p>Дякуємо шановним членам ЕГ за глибокий аналіз публікаційної активності та підвищення викладацької майстерності кадрового складу ОП з урахуванням ВС акредитаційної справи та наданих документів на запит ЕГ.</p> <p>Скористаємось настановою ЕГ про систематичне здійснення публікацій за тематикою ОК.</p> <p>Щодо залучення роботодавців та експертів галузі до аудиторних занять, дозвольте наголосити, що саме до аудиторних занять залучена Ганна Лебедева – наш роботодавець, перекладач-практик, контент-райтер в Snov.io, контент менеджер в Handmade Hub UA. Зокрема, з 31.01 по 30.06.2022 р. вона викладала на 2 курсі (Наказ № 08-222-04 від 26.01.2022).</p> <p>Дозвольте не погодитись з рекомендацією “до кінця семестру провести анкетування серед роботодавців та інших стейкхолдерів з метою визначення тематики і форм проведення аудиторних занять на ОП”. Зустрічі і бесіди з усіма стейкхолдерами проводяться на постійній основі, у тому числі і щодо тематики і форм проведення аудиторних занять. На запит ЕГ були надані витяги з протоколу кафедр, в яких відображено пропозиції усіх стейкхолдерів, які були взяті до уваги. Крім того, заняття від провідних лекторів Європи з перекладу, юридичного перекладу, машинного перекладу, термінології тощо були проведені для студентів 3 та 4 курсів впродовж 2 семестру 2022-2023 навчального року у межах співпраці з проектом Association4U. Уся інформація щодо цього оприлюднена на сторінці кафедри у фейсбуці (https://www.facebook.com/TPPAM.if.knu/posts/pfbid02JPV9oqKiG91y9xCfxUNJ8DNvB3jcWCcZGaskPfgrHaraMwQVzahmuq9WL3cS4Cml); https://www.facebook.com/TPPAM.if.knu/posts/pfbid0pJj6fFCvZRTmH68qe3dk7qyL1voSjXr8XpMRNNvE2Jz8TgwPHzS2qukiiCadHh7vl; https://www.facebook.com/TPPAM.if.knu/posts/pfbid02Pb8CYqYLFx7VUwaxoFay2hRaRKKJkENBPXCnzSLdnR1XMc2XKTE1KrNijTKEUaPMI; https://www.facebook.com/TPPAM.if.knu/posts/pfbid02WsSURKT)</p> <p>На засіданні кафедри, яке заплановане на 17.05, відповідно до плану роботи кафедри запрошений співзасновник перекладацької агенції Алеско Олексій</p>

	<p>Тертичний, який представить план занять із застосування Методу Q та специфіки створення термінобаз.</p> <p>Запевняємо, що робота по залученню роботодавців до занять проводиться планово та на регулярній основі.</p> <p>Крім того, більшість наших НПП є перекладачами практиками, серед них - доц. Сергій Скрильник, доц. Юлія Лобода, ас. Вікторія Масановець, ас. Світлана Кабанова, ас. Богдан Мовчан, проф. Роксолана Поворознюк, ас. Марія Гриценко та ін. Вони діляться своєю майстерністю та тонкощами професії перекладача на кожному занятті.</p> <p>Основою для формування переліку показників для рейтингування викладачів Університет обрав перелік трудових функцій професійного стандарту на групу професій викладач закладу вищої освіти. При цьому, так само як стандарт передбачає різні рівні виконання трудових функцій для різних посад НПП, так і Університет не об'єднує в одному рейтингу викладачів різних кваліфікаційних рівнів. Так само не існує об'єктивного способу порівняння досягнень НПП різних галузей знань.</p> <p>Додамо що в питанні оприлюднення рейтингів НПП Університет згоден із позицією ЗВО Канади, США і Європи, які вважають таке оприлюднення (крім переліку кращих) неетичним і часто прямо забороняють.</p> <p>Враховуючи сказане, маємо сподівання переконати шановних членів ЕГ та ГЕР, що оцінювання ОП за критерієм 6 може бути підвищене із рівня В до рівня А.</p>
--	--

Щиро дякуємо шановним членам ЕГ за врахування всіх позитивних практик у розрізі критеріїв 4, 7, 8 та 9, за високу оцінку інноваційності та взірцевості цих практик! Усі сильні сторони ОП, взірцеві та інноваційні практики будуть підтримуватися й розвиватися далі, сприяючи покращенню освітнього процесу за даною ОП.